

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

загальний обов'язковий освітній компонент
за освітньою освітньо-професійною програмою - «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальність 242 «Туризм»
за освітньо-професійними програмою

Рекомендовано кафедрою соціальних і
гуманітарних дисциплін на 2023- 2024
навчальний рік.

Протокол від «29» серпня 2023 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності» сприяють розвитку світоглядної культури у здобувачів вищої освіти, навчають майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх питаннях розвитку музейної культури, вплинуть на формування у здобувачів особистісного погляду на спадщину, прилучать до культурних надбань людства та національної культури України з позиції об'єктивності, розкриють зміст, спрямованість, особливості музейної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач оволодіє культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності. Здобувач набуватиме навички вільного спілкуватися, міжособистісної взаємодії та здатністю працювати як у команді, так і автономно.

Навчальна дисципліна «Організація музейної діяльності» висвітлена у прикладному сенсі як комплекс суспільної діяльності, яка охоплює практичну роботу як окремих музеїв, так і всієї музейної мережі, питання музейної політики й законодавства, науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення, керівництва, підготовки та перепідготовки кадрів, міжнародних зв'язків.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Гонтаренко Людмила Олександрівна, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 416. Робочий номер телефону – 707-34-78
E-mail	lgontarenko910@gmail.com
Наукові інтереси	<ul style="list-style-type: none"> - історія розвитку пожежної охорони - гібридна та інформаційна війни, - діяльність відомчих індустріальних пожежних команд в УСРСР - штучний інтелект як технологія майбутнього на сучасному етапі розвитку суспільства - музей як соціокультурний інститут історія розвитку музейної справи - нові напрямки музейної діяльності - штучний інтелект як технологія майбутнього на сучасному етапі розвитку суспільства - мобільне навчання, як доповнення до традиційного
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в студентських аудиторіях в процесі вивчення гуманітарних дисциплін;

Наукова діяльність за освітнім компонентом	ORCID Gontarenko Liydmila ID: orcid.org/0000-0001-6993-5494 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Dm03aqAA AAAJ
--	--

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності» проводяться згідно з затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 416, або он-лайн. В разі додаткової потреби здобувача вищої освіти в консультації її час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи музею, як суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	3 курс
Семестр	6
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	
- семінарські заняття (годин)	24
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	46
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	Диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного навчання необхідне опанування наступних навчальних дисциплін: історія та культура України, краєзнавство, країнознавство та географія туризму, основи туризмознавства, менеджмент туризму, маркетинг туризму, світовий туризм.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійних програми «Туризм» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПР
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	ПР02
Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	ПР12.
Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	ПР14
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПР21

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ЗК, ФК, ПК
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК02
- Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.	К19
- Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.	К21
- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.	К24

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Музей як інститут та система

Тема 1.1. Музей як складова туризму

Предмет і завдання курсу «Організація музейної діяльності». Предмет і завдання курсу «Організація музейної діяльності» як складова частіша туристичної та складової світової культури. Місце музею в системі вузівського навчання та світової культурної спадщини. Міжпредметні зв'язки «Організація музейної діяльності» у вивченні туристичної діяльності. Значення курсу «Організація музейної діяльності» для фахової підготовки і виховання громадянської позиції та патріотизму, вироблення історичної та культурної свідомості. Наукова література. Характеристика архівних джерел. Визначення музеїв. Історичний та сучасний досвід музейної справи. Роль і значення музеїв. Особливості і функції музеїв. Музейна справа та його специфіка. Історичні причини виникнення і поширення музеїв. Музейні експонати. Стан діяльності музеїв. Термінологія музейної та екскурсійної справ

Тема 1.2. Класифікація музеїв

Виникнення історичних, художніх, природничо-наукових та інших профілів музеїв. Розподіл музеїв на групи відповідно до функцій, характеру збірок або за іншими ознаками. Сучасна наукова класифікація розрізняє музеї за типами й профілями. Суспільне призначення та напрями роботи музеїв. Типи музеїв. Основні профілі музеїв. Комплекс завдань охоронних, збиральницьких, просвітницьких, наукових. Музейні напрями: археологія, охорона ландшафтного середовища та окремих природничих зон, історико-архітектурні заповідники, тематичні колекції пам'яток матеріальної та духовної культури. Академічні, науково-дослідні музеї та навчальні музейні заклади, які діють у системі середньої, вищої освіти, на виробництвах і представляють еталонні зразки й напрацювання різних галузей науки, промисловості, техніки, художніх ремесел. Громадські музеї, приватні колекції. Профілі музеїв та приналежність. Джерела фінансування музеїв

Тема 1.3. Основи та історія розвитку музейної діяльності

Основи музейної діяльності. Основними напрямками музейної справи: культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних збірань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота. Музей як один з інструментів самоусвідомлення культури у процесі творення нею власної концепції розвитку та самоідентифікації певної культури (етнокультурної спільноти) щодо інших культур. Функції, форми та особливість музеїв діяльності сучасних музеїв. Науково-дослідні, освітні функції та популяризаторська діяльність тісно поєднуються. Завдання наукової роботи музеїв. Історія розвитку музеїв. Розвиток музейної справи в Україні. Правові засади збереження. Структура музею. Музейне приміщення. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею. Технічне оснащення

музею.

Тема 1.4. Музей як соціокультурний інститут.

Форми надавання музейних послуг. Значення музею в системі соціокультурних інститутів. Організація роботи системи музею. Музей як форма комунікації. Розробки стратегії і політики існування музею, координації його мети, виявлення сильних і слабких сторін, оцінки загроз і перспектив. Розвиток інноваційної сфери, перетворення музею на інноваційні установи комунікації й естетичного культурного дозвілля. Відвідувач - співрозмовник. Нові форми діяльності, суспільної комунікації й технології гостьового сервісу. Музей - творчий пошук. Пропонування технічно, художньо чи інформаційно-оновлених форм експозиції, нові виставки та презентації сучасного культурного життя. Розширення послуг. Партнерські мережі.

Тема 1.5. Найвідоміші музеї світу.

Британський національний музей – найстаріший музей світу. Національна галерея в Лондоні. Стара пінакотека в Мюнхені. Лувр – самий популярний музей в світі. Версальський палац – національний музей історії Франції. Державний Ермітаж у Санкт-Петербурзі. Музей «Метрополітен» у Нью-Йорку. Художні музеї (галереї) Європи. Вашингтонська національна галерея. Єгипетський музей в Каїрі. Скансени (музеї просто неба). Дитячі музеї в світі. Галерея Уфіці у Флоренції. Національний музей живопису та скульптури Прадо, у Мадриді.

МОДУЛЬ 2. СКЛАДОВІ ТА РОБОТА МУЗЕЇВ

Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв

Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму. Основні музейні послуги. Додаткові музейні послуги. Форми експонування. Експозиція рухома, анімована, інтерактивна. Для зацікавлення відвідувачів пропонуємо застосувати такі, Імідж музею, формування та зміни. Поточні та планомірні заходи. Форми експонування. Організаційне оформлення роботи музею. Робота з відвідувачами та додаткові послуги. Плануванню відносин музею із засобами масової інформації. Встановлення взаємовигідного партнерства і співробітництва із ЗМІ через форми регулярної комунікації: брифінги, прес-конференції, «круглі столи», публічні дискусії, презентації. успішність комунікації; ефективність інформаційного впливу. Роль музейного працівника. Процес музейної комунікації. Екскурсійний вплив. Вивчення мотивів відвідування, групи відвідувачів за способом сприйняття музейної інформації.

Музейні послуги, фактори впливу. Маркетингові завдання музеїв.

Тема 2.2. Екскурсійне обслуговування в музейних установах

Етапи підготовки екскурсії. Визначення мети і завдань екскурсії. Вибір теми. Добір літератури й упорядкування бібліографії. Визначення джерел екскурсійного матеріалу. Знайомство з експозиціями і фондами музеїв по

темі. Добір і вивчення екскурсійних об'єктів. Упорядкування маршруту екскурсії. Обхід маршруту. Підготовка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки ведення екскурсії. Упорядкування методичної розробки. Упорядкування індивідуальних текстів. Прийом (захист) екскурсії. Затвердження екскурсії. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками.

Тема 2.3. Експозиційна діяльність

Складання та етапи тематико-експозиційного плану. Зміст експозиції, перелік експонатів, місцезнаходження експонатів в експозиції, примітка. Додатки до тематико-експозиційного плану: графічну (фото) схему розташування матеріалів, експозиційні графіки, ескізи, діаграми тощо. Пояснювальні тексти та етикетаж (номенклатурний, анотаційний і орієнтувальний (покажчики порядку огляду експонатів, таблиці й маршрути залів). Експозиційного поясу, тематичні вузли. Експозиційна діяльність: принципи організації та проектування. Монтажний проект. Лінійна та комплексна схеми. Найпоширеніші експозиційні прийоми: виділення експозиційних центрів і чільних експонатів, розрядка шляхом створення ділянок порожнього простору, виявлення логічних, образно-естетичних та сприйняттєво-візуальних зв'язків між предметами, зіставлення або протиставлення та ін. Розташування експонатів, виділення першого і другого планів. Постійні експозиції. Тимчасові експозиції.

Тема 2.4. Комплектування, облік та зберігання

Наукове комплектування музеїв. Аналіз стану музейних фондів, визначення потреби в матеріалах, налагодження контактів, вивчення бібліографічних та історичних джерел). Наукове планування (тематики комплектування, організація експедиційної роботи). Збирання матеріалів. Попередня атрибуція та визначення категорії пам'яток. Диференційована оцінка вартості предметів, визначення категорії пам'яток. Категорії предметів музейного значення (писемні, нумізматичні, художні, природничо-історичні, науково-технічні, меморіальні). Облік музейних колекцій та його етапи. Каталогізація. Зберігання музейного матеріалу. Музейні фонди та вимоги до них.

Тема 2.5. Заходи для підготовки екскурсійного проекту

Вибір об'єкту. Етапи, схеми та планування екскурсійного проекту. Написання екскурсії. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування, тематика екскурсії і т.п. мають бути орієнтовані на визначений сегмент ринку, категорію споживача. Орієнтування на аудиторію. Цілі, інтереси, мотивацію, установки та преференції (пільговість) екскурсантів. Цілісність

екскурсії. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками. Чинники організації та проведення екскурсій. Діяльність для активізації відвідувачів музею.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		Практичні/семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
6 - й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.1. Музей як складова туризму	9	2	2		5	
Тема 1.2. Класифікація музеїв	9	2	2		5	
Тема 1.3. Основи та історія розвитку музейної діяльності	9	2	2		5	
Тема 1.4. Музей як соціокультурний інститут	9	2	2		5	
Тема 1.5. Найвідоміші музеї світу	9	2	4		3	
Разом за модулем 1	45	10	12		23	
Модуль 2						
Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	9	2	2		5	
Тема 2.2. Екскурсійне обслуговування в музейних установах	9	2	2		5	
Тема 2.3. Експозиційна діяльність	9	2	2		5	
Тема 2.4. Комплектування, облік та зберігання	9	2	2		5	
Тема 2.5. Заходи для підготовки екскурсійного проекту	9	2	4		3	
Разом за модулем 2	45	10	12		23	
Разом	90	20	24		46	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Музей як складова туризму	2
2	Класифікація музеїв	2
3	Основи та історія розвитку музейної діяльності	2
4	Музей як соціокультурний інститут.	2

5	Найвідоміші музеї світу	4
	Модуль 2	
1	Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	2
2	Екскурсійне обслуговування в музейних установах	2
3	Експозиційна діяльність	2
4	Комплектування, облік та зберігання	2
5	Заходи для підготовки екскурсійного проекту	2
	Разом	24

Теми практичних занять (не передбачені)

Теми лабораторних занять (не передбачені)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1	Розвиток музейної справи в Україні	5
2	Історичні музеї країни	5
3	Музей як об'єкт культурного наслідування	5
4	Музей як осередок світової культури.	5
5	Найвідвідуваніші музеї світу	3
6	Музеї України	5
7	Нові форми рекламно-інформаційної діяльності музеїв	5
8	Нові форми екскурсійного обслуговування в музейних установах	5
9	Інтерактивні форми експозиційної діяльності	5
10	Нові форми електронного обліку фондів	3
	Разом	46

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, модульні контрольні роботи, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:
за дисципліну**

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять

I. Поточний контроль за семестр				
Модуль 1	лекції	5	1	5
	семінарські заняття	6	3	18
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 1				33
Модуль 2	лекції	5	1	5
	семінарські заняття	6	3	18
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 2				33
Разом за поточний контроль				66
<i>Індивідуальна самостійна робота</i>				9
II. Підсумковий контроль (диференційований залік)*				25
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за самостійну роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться на лекційному та практичному заняттях за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на лекційних і практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на лекційному занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бал):

1 бал – здобувач приймає активну участь в обговоренні теоретичних та практичних питань, демонструє здатність самостійного пошуку відповідей, здійснення аналізу наданого матеріалу, надає правильні відповіді на питання викладача;

0 балів – здобувач не приймає участь в обговоренні питань, не знає відповіді на поставлені питання.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на семінарському занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом,

вільно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Розвиває власну думку, самостійно добирає приклади;

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності;

1 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно здійснити поглиблене вивчення теми з рекомендованих за програмою курсу, підготувати доповідь і захистити її на семінарському занятті. Результати роботи можуть бути оформлені у вигляді есе, реферату, тез наукової роботи.

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки. Оцінюється досягнення здобувачів у індивідуальній роботі, допомагає виявити наявність певних знань, умінь і навичок, засвоєних здобувачами під час самостійної роботи та вивчення додаткового матеріалу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи здобувачів додатковий, не обов'язків (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань;

9-8 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань, без достатньої глибини та аргументації;

6-7 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації.

4-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому суттєві помилки.

2-3 бали – слабо володіє навчальним матеріалом, відповіді розмиті, допущено логічні помилки; зміст теоретичних питань розкрито недостатньо;

0-1 балів – не володіє навчальним матеріалом і не в змозі його

викласти, не виявляє розуміння теоретичних питань.

Питання до модульної контрольної роботи 1.

1. Основи музейної діяльності як наукова дисципліна. Об'єкт і предмет дослідження музейної діяльності. Структура.
2. Ключові поняття музейної діяльності: «музейний предмет», «музей» та його суспільні функції, музейна справа. Методи та функції музеєзнавства.
3. Передісторія музеїв та музейної справи.
4. Класифікація музеїв. Особливості експозиції різних типів музеїв.
5. Історичні музеї України.
6. Історико-культурні та архітектурно-історичні заповідники в Україні.
7. Британський національний музей – найстаріший музей світу.
8. Національна галерея в Лондоні.
9. Стара пінакотека в Мюнхені.
10. Лувр – самий популярний музей в світі.
11. Версальський палац – національний музей історії Франції.
12. Державний Ермітаж у Санкт-Петербурзі.
13. Музей «Метрополітен» у Нью-Йорку.
14. Художні музеї (галереї) Європи.
15. Вашингтонська національна галерея.
16. Єгипетський музей в Каїрі.
17. Скансени (музеї просто неба).
18. Дитячі музеї в світі.
19. Галерея Уфіцці у Флоренції.
20. Національний музей живопису та скульптури Прадо, у Мадриді.

Питання до модульної роботи 2.

1. Основні напрямки фондової роботи. Визначення поняття «фонди музею».
2. Облік і наукова документація музейних фондів.
3. Загальні проблеми побудови та наукової роботи з музейною експозицією.
4. Експозиційний матеріал: музейні предмети, науково-допоміжні матеріали, тексти, фотокоментарі, покажчики. Формування експозиційних комплексів.
5. Науково-дослідницька діяльність музеїв. Музеї як дослідницькі центри.
6. Екскурсійна робота в музеях.
7. Класифікація екскурсій. Особливості підготовки музейної екскурсії.
8. Етапи підготовки та методичної розробки екскурсії.
9. Види та форми культурно-масової роботи музеїв.
10. Розвиток музейної справи в Україні у XIX -- на початку XX ст.
- 11.3 історії української музейної справи у XX ст.
12. Сучасні провідні музеї України.
13. Законодавство України про музеї та музейну справу.

- 14.Музейний фонд України. Потенціал музеїв України в міжнародній туристичній індустрії.
- 15.Музей Національного історико-культурного заповідника «Ольвія».
- 16.Національний музей архітектури та побуту в Пирогово.
- 17.Музей історії запорізького козацтва Національного заповідника «Хортиця».

Індивідуальна самотійна робота – письмова робота, виконана здобувачем за відповідною темою. В роботі має бути розкритий зміст теоретичних питань, визначених викладачем. Роботи виконуються самотійно. Контрольні роботи перевіряються викладачем протягом тижня, після чого оголошуються оцінки.

Критерії оцінювання самотійної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 9 балів):

9 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань;

7-8 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань. При наданні відповідей не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

5-6 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві помилки;

3-4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкрито зміст теоретичних питань;

1-2 бали – слабо володіє навчальним матеріалом, відповіді розмиті, допущено логічні помилки;

0- балів – не володіє навчальним матеріалом і не в змозі його викласти, не виявляє розуміння теоретичних питань.

Питання для індивідуальної самотійної роботи

1. Дніпропетровський історичний музей.
2. Музей Національного історико-культурного заповідника «Ольвія».
3. Національний музей архітектури та побуту в Пирогово.
4. Національний музей у м. Львові.
5. Музей етнографії та художнього промислу інституту народознавства НАН України у м. Львові.
6. Музей історії запорізького козацтва Національного заповідника «Хортиця».
7. Музей Національного заповідника «Херсонес Таврійський».
8. Одеський археологічний музей.
9. Запорізький обласний краєзнавчий музей.
10. Визначення музеїв в новітніх умовах
11. Новітні форми організації музейної діяльності

12. Трансформація музейної діяльності
13. Зміни функції музеїв в сучасних умовах.
14. Нові особливості роботи музеїв за їх класифікацією.
15. Пошук нових джерел фінансування музеїв. Проблеми та перспективи розвитку.
16. Приватні музеї та їх нові форми комплектування музеїв та зберігання.
17. Нові форми будівництва музеїв як соціокультурних інститутів.
18. Нові форми постійних та тимчасових експозицій.
19. Технічного оснащення музею - новітні форми та види
20. Зміна рекламно-інформаційної діяльності музеїв
21. Сучасна діяльність та трансформація музейної діяльності
22. Нові форми комплектування музеїв та зберігання.
23. Нові форми будівництва музеїв
24. Музей як соціокультурний інститут
25. Як часто повинні змінюватися постійні та тимчасові експозиції.
26. Нові форми суспільних музейних приміщень.
27. Новітні форми та види технічного оснащення музею
28. Новітні форми рекламно-інформаційної діяльності музеїв
29. Зміна ролі і місця музеїв в інфраструктурі туризму
30. Нові вимоги у формуванні та зміні іміджу музею.
31. Новітні форми експонування.
32. Нові форми роботи з відвідувачами та додаткові послуги
33. Зміни в екскурсійному обслуговуванні в музейних установах
34. Нові форми диференціації екскурсійного обслуговування та об'єднання інтересів
35. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
36. Нові форми надавання музейних послуг
37. Нове значення музею в системі соціокультурних інститутів.

Підсумковий контроль.

Семестровий контроль успішності проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі – *диференційованого заліку*:

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку у першому семестрі (оцінюється від 0 до 25 балів):

23-25 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; наведе приклади, аналізує, надає оцінку.

20-22 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких

питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

16-19 балів – здобувач у володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та розкриває зміст теоретичних питань;

12-15 балів – частково володіє навчальним матеріалом, частково розкриває зміст теоретичних питань. Не вистачає достатньої глибини та аргументації;

9-11 бали – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всебічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки;

6-8 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

2-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки;

0-1 бал – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Питання до диференційованого заліку

1. Роль і значення музеїв. Визначення музеїв
2. Історичний досвід музейної діяльності
3. Наукові основи діяльності музеїв
4. Специфіка за напрямками музеїв наукової роботи
5. Сучасний досвід музейної діяльності. Особливості і функції музеїв. Специфіка музеїв та їх роботи.
6. Історичні причини виникнення і поширення музеїв.
7. Класифікація музеїв. Типи музеїв. Основні профілі музеїв.
8. Джерела фінансування музеїв
9. Комплектування, облік та зберігання.
10. Наукове комплектування музеїв. Облік музейних колекцій
11. Експозиційна діяльність. Постійні експозиції. Організація тимчасової експозиції.
12. Тематико-експозиційний план
13. Рекламно-інформаційна діяльність музеїв
14. Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму. Імідж музею, формування та зміни.
15. Форми експонування.
16. Робота зі збирання експонатів
17. Організаційне оформлення роботи музею.
18. Екскурсійне обслуговування в музейних установах. Робота з відвідувачами та додаткові послуги

19. Етапи підготовки екскурсій. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій
20. Класифікація екскурсій
21. Диференціація екскурсійного обслуговування Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
22. Як будуються музеї. Правові засади збереження музейних експонатів
23. Структура музею. Музейне приміщення. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею. Технічне оснащення музею
24. Музей як соціокультурний інститут. Історичні музеї України.
25. Форми надавання музейних послуг. Організація роботи системи музею.
26. Музей як форма комунікації. Значення музею в системі соціокультурних інститутів.
27. Музейний фонд України. Потенціал музеїв України в міжнародній туристичній індустрії.
28. Історико-культурні та архітектурно-історичні заповідники в Україні.
29. Музей історії запорізького козацтва Національного заповідника «Хортиця».
30. Музей Національного заповідника «Херсонес Таврійський».
31. Одеський археологічний музей.
32. Запорізький обласний краєзнавчий музей.
33. Британський національний музей – найстаріший музей світу.
34. Національна галерея в Лондоні.
35. Стара пінакотека в Мюнхені.
36. Лувр – самий популярний музей в світі.
37. Версальський палац – національний музей історії Франції.
38. Державний Ермітаж у Санкт-Петербурзі.
39. Музей «Метрополітен» у Нью-Йорку.
40. Художні музеї (галереї) Європи.
41. Вашингтонська національна галерея.
42. Єгипетський музей в Каїрі.
43. Скансени (музеї просто неба). Дитячі музеї в світі.
44. Галерея Уфіцці у Флоренції.
45. Національний музей живопису та скульптури Прадо, у Мадриді.

Рекомендовані джерела інформації

Література:

Базова

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
2. Маньковська Р. Розвиток сучасного музейництва в Україні. В кн.: Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ ст. К., 2004

3. Піскова Е. Специфіка та основні напрями формування музейної мережі України в ХІХ – на початку ХХ ст. В кн.: Музеї України ХІХ – початку ХХ століть. К., 2005
4. Основи музейної справи. Київський міський педагогічний університет імені Б.Грінченка. К., 2005
5. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навчальний посібник. К., 2008

Допоміжна

1. Воронова Л.М. Музей і влада: Державна політика щодо музейництва в Україні у 70–80-х рр. ХХ ст. «Вісник Харківської державної академії культури», 2001, № 4
2. Кепін Д.В. Музеєзнавство: перспективи розвитку. «Праці центру пам'яткознавства НАН України», 2004, № 6
3. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / [пер. з нім. В. Лозинський, О. Лянґ, Х. Назаркевич]. – Львів: Літопис, 2005. – 632 с. – (Посібник).
4. Климишин О.С. Наукові основи природничої музейної діяльності // Наук. зап. Держ. природозн. музею НАН України. – Львів, 2000. – Т. 15. – С. 11-21.
5. Климишин О.С. Природнича музейна термінологія: словник-довідник. – Львів, 2003. – 244 с.
6. Климишин О.С. Зміст і завдання комунікаційної діяльності природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2005. – Вип. 21. – С. 5-10.
7. Климишин О.С. Методологічні та методичні засади науково-природничого моніторингу // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. Екологічний збірник-4. – Т. 23. – Львів, 2008. – С. 329- 335.
8. Соломонова Т. До питання про розвиток професійної термінології в музейній галузі України // Інформаційний бюлетень "Український музей". – 2007. – № 3(17). – С. 4.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>)
2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (<http://www.dsns.gov.ua>)
3. Сайт Національного університету цивільного захисту України (<http://www.nucz.edu.ua>)
4. Сайт Міністерства соціальної політики України (<http://www.msp.gov.ua>)
5. Піскова Е.М., Федорова Л.Д. Музейна справа в Україні [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2010. - 728 с.: іл.. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Muzejna_sprava

6. Європейський досвід реформування музейної сфери: уроки для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ekmair.ukma.edu.ua/- bitstream/handle](http://www.ekmair.ukma.edu.ua/-bitstream/handle).
7. Сайти музеїв:
- Британський національний музей // www.thebritishmuseum.ac.uk
  - Ермітаж // www.hermitagemuseum.org
  - Дрезденська картинна галерея // <http://www.dresdenart.ru/>
  - Лувр // www.louvre.fr
  - Метрополітен-музей // www.metmuseum.org

Розробник(и):

(підпис)

Людмила Гонтаренко
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)